

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

159. An filij Clericorum gaudeant priuilegio fori Ecclesiastici? Et an Clerici
ligentur statuto laicorum, edicto super iure, quod vocant congrui? Et an
Clericus Emphyteuta sit conueniendus coram ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

De Immunit Eccles. Resol. CLVIII. &c. 173

RESOL. CLVIII.

An filij Clericorum gaudeant privilegio fori, ita ut iudex laicus illos non possit punire?
 Et an etiam gaudeant exemptione gabellarum?
 Et an doctrina huius Resolutionis intelligatur tantum de filiis legitimis, & viuentis Patre? Ex part. 3. tract. 1. Resol. 7.

§. 1. **G**audere privilegio fori, nec illos iudices laicos posse punire, docet Doctissimus Iuriconsultus Decianus in tract. crim. lib. 4. c. 9. n. 49. quia air ille, pater, & filius reputatur vna, & eadem persona, sicut C. de impuber. Et filius codit. persona corporis patris, l. cum scimus, §. fin. Cod. de agric. & cens. lib. 10. ideo exclusa persona patris, censetur exclusa persona filij, & in excommunicatione communi, pater, & filius reputantur pro vno capite, & sic sufficit vt alter ipsorum registret bona: hanc omnia Decian. quem postea sequitur Carol. de Grassis de effect. cler. effect. 1. n. 189. & Ioan. Maria Nouarius in quasi forensib. p. 1. q. 98. n. 2. & hanc sententiam post hac scripta inuenio docere etiam Paulum Squillante de priuileg. cler. cap. 7. dub. 2. n. 35. qui etiam c. 8. dub. 1. n. 15. docet filios Clericorum gaudere exemptione gabellarum: quae omnia sunt valde notanda.

2. Sed aduerte hanc opinionem esse veram in filiis legitimis, & viuentis patre, nam patre mortuo, et si filij sint legitimi, minime privilegio fori gaudent, & iudicem laicum illos punire posse dicendum est.

RESOL. CLIX.

An filij Clericorum gaudeant privilegio fori Ecclesiastici?
 Et an Clerici ligentur statuto laicorum, edito super iure, quod vocant congrui?
 Et an Clericus emphyteuta sit conueniendus coram iudice laico ad solutionem laudemij vel coram Ecclesiastico? Ex part. 4. tract. 1. Resol. 111.

§. 1. **P**ro affirmatiua sententia in 3. part. tract. 1. resol. 7. adduxi plures Doctores, sed scio hanc sententiam displicuisse cuidam ministro Regio, viro doctissimo & amicissimo; immerito quidem, nam illam praeter Doctores vbi supra citatos tenet nouissime Augustinus Barbosa de iure Pontificio, lib. 1. c. 39. §. 2. num. 62. vbi etiam testatur Sacram Cardinalium Congregationem die 18. Martij 1631. nostram sententiam declarasse, nempe Clerici filium legitimum ante Clericatum susceptum gaudere privilegio fori durante vita eius patris.

2. Notandum est etiam hic obiter supradicto ministro Regio displicuisse aliam sententiam, quam docui in dicta 3. part. tract. 1. resol. 43. nempe Clericos non ligari statuto laicorum edito super iure quod vocant congrui, sed ego illam iterum doceo, cum ita decisum sit a sacra Rota in Romana domo de Scapucis sum fit à sacra Rota in Romana domo de Scapucis 19. Ianuarij 1611. coram Illustriss. Domino meo Cocchino, viro doctissimo, & publico bono nato, quam decisionem affert Marchesanus de commiss. p. 1. cap. de commiss. appell. in possess. salu. §. 2. decis. 8. Dicendum est igitur nullatenus laicum valde posse quidquam statueri circa vile dominium emphyteute Ecclesiae; quicquid in contrarium asserat Valaficus de iure emphyteut. quest. 17. n. 12. & 1. Granianus discept. forens. cap. 460. n. 26. & alij.

3. Et tandem nota etiam hic contra Chastaneum Tom. IX.

in consuet. Burgund. rubr. 11 §. 1. vers. fors, num. 9. quod Clericus emphyteuta non est conueniendus coram iudice laico ad solutionem laudemij, sed coram Ecclesiastico. Ita Maurus Burgius de laudemio part. 3. in §. 1. n. 4. & Amadeus à Ponte eod. tract. quest. finalis, num. 5.

RESOL. CLX.

An familia Clericorum gaudeat privilegio fori?
 Et an serui perpetui Clericorum, etiam si sint Mauri, Turca, & à Catholica Ecclesia alieni, gaudeant tamen hoc privilegio fori? Ex part. 3. tract. 1. Resol. 47.

§. 1. **S**i loquimur de seruis perpetuis, vt mancipiis, non dubito, quin gaudeant privilegio fori, & ita docent Doctores, quos ad fatietatem citat, & sequuntur Bellef. in disquis. cler. part. 1. tit. de fauore clericorum reali, §. 1. num. 11. Carol. de Grassis de effect. clericatus, effect. 1. n. 149. & Menoch. de arbit. cent. vlt. casu 562. num. 3. & ratio est, quia tales serui habentur tanquam pars patrimonij, & substantiae dominorum.

2. Difficultas est de seruis clericorum temporalibus, & conductorijs; negant DD. citati, quibus adde Cened. in 99. canon. q. 4. n. 26. Iul. Clar. in pract. crim. lib. 5. §. fin. c. 35. n. 17. Octau. Vulp. tract. de libert. Eccl. p. 3. n. 24. Capyc. decis. 12. num. 2. in fin. Guttiet. pract. 99. lib. 1. q. 4. n. 2. Gratianum decis. 233. n. 3. Couarruiam pract. q. cap. 35. n. 2. Borellum in summa decis. tit. 43. de foro compet. n. 143. & alios penes ipsos.

3. Non desunt tamen contrarium sentientes, & praeter 12. Doctores, quos citat Menochius vbi supra de arbit. cas. 562. num. 7. nouissime ex Iuriconsultis Hispanis docet hanc sententiam doctus Narbona in 3. recopil. lib. 4. tit. 1. leg. 20. gloss. 1. num. 27. vbi sic ait: Licet nonnulli affirmet, id solum intelligendum esse in mancipiis, & famulis perpetuis Clericorum, & Ecclesiarum, secus tamen in famulis non perpetuis, sed temporalibus, conductorijs, vel mercenariis, annua, mensura, vel diurna mercede seruientibus, ad quos non extendi privilegium dominorum existimant. Id tamen non omnino tutum crederem, imò in puncto iuris verius existimarem, hos quamuis serui perpetui non sint, sed ad tempus pretio, aut mercede conducti, dominorum privilegijs participes futuros; cum famulis non propter ipsos, sed propter dominorum personas privilegia concessa reperiantur. Quo fit vt nulla discriminis ratio habeatur inter seruum perpetuum, vel temporalem, cum negari non possit, quin respectu illius temporis, serui, aut famuli, vt quid accessorium ad dominos ipsorum habeantur, ita vt sine eis stare nequeant, quia ratione meritò ad eos privilegia protrahi debent, ex c. quanto, de privilegijs, & c. licet, eod. tit. in 6. Ita Narbona, cuius sententia multo fortius erit vera, si clerici graui aliquo incommodo arbitrio iudicis mensurando afficiantur, eo quod serui, aut famuli ipsorum, vel ceteri de familia, foro, vel alio privilegio non fruuntur, vt si seruitium, vel obsequium ab ipsis, qui domesticam curam, vel bonorum administrationem gerunt, praestandum impediti, cum dominorum damno, & detrimento contingat, & in hoc casu Narbona, & aliorum DD. affirmatiuam sententiam, tenet etiam Gratian. discept. forens. tom. 2. c. 340. n. 4. & 5. Paul. Squill. de priuileg. cler. c. 7. dub. 2. n. 57. Menoch. vbi supra n. 12. & Carol. de Grassis n. 150.

4. Notandum est etiam hic, quod serui clericorum perpetui, etiam si sint Mauri, Turca, & à Catholica Ecclesia alieni, gaudent tamen hoc privilegio

Sup. conten- to in hoc §. infra in §. vltim. huius Res. & in alia eius not.

Sup. hoc in Res. seq. §. 1. cursum, in fi. & inferius in tr. 8. Res. §. 5. vltim.

Sup. hoc supra in §. 1. huius Res. & in Res. seq.